

Pekárna splněných přání

Emma Davies

Frances počkala, až za ní dveře pekárny pomalu zaklapnou, potom se o ně opřela a chvíli vdechovala příjemné, známé vůně. Tolik jí připomínaly odpoledne z dětství, kdy se učila péct s maminkou: syté máslové sušenky a nebesky vonící chleba, zvlášť když byl právě vytažený z trouby. Tohle je přece vůně domova, nebo aspoň domova, o jakém Frances snila, protože ho kdysi dávno opravdu poznala. Opřená o dveře se po chvílce začala uvolňovat. Tady je v bezpečí.

Zamkla za sebou a svižně procházela mezi pultem a řadou polic za ním, které do rána zaplní čerstvý chleba a všemožné pečivo připravené k prodeji, až došla k zadním dveřím. Denní ruch prodejny a hovor zákazníků nebylo nic pro ni. Zadními dveřmi však vcházela do své svatyně – skutečného srdce pekárny.

Prošla dveřmi a svlékla si kabát. Pověsila ho na věšák a vzala si zástěru, kterou tam předchozí den odložila. V místnosti byla tma a naprosté ticho, tedy až na bzučení lednic. V šeru rozeznávala jenom kovový pracovní pult, jenž se táhl téměř přes celou šířku pekárny, a obří mixery, ozářené měsíčním světlem ze zadního okna. I potmě však mohla projít místností jako ve světle reflektorů, tak dobře už to místo znala. Teprve když byla přichystaná na noční směnu, nahmátla vypínač a nad hlavou jí zablikaly zářivky.

V půl třetí ráno za sebou měla už tři hodiny práce, směna však nebyla ani v půlce. Od přípravy chleba, který zabral nejvíc času, se přesunula ke sladkému pečivu – míchala náplň do skořicových bochánků. I po tak dlouhé

době se té známé vůně nemohla nabažit a při představě, jak sladké máslo vytéká z čerstvé housky, se jí sbíhaly sliny. Vtom jí zakručelo v žaludku. Pohlédla na hodiny a usmála se: všechno šlo přesně podle pracovního rozvrhu.

Čas v noci ubíhal jinak než za dne a Frances milovala ty klidné, pomalu plynoucí hodiny a rytmus práce, při níž mohla nechat mysl volně plout. Kolik se jí toho v noci v hlavě urodí! Třeba její jméno – vlastně ji napadlo v tichu při práci, že zase bude Nightingaleová... Frances Nightingaleová.

Většinu života se nad svým jménem v podstatě nezamýšlela. Měla šťastné dětství a přešlo v poměrně šťastnou dospělost, kdy měla život před sebou se všemi možnostmi, co se nabízely. To až mnohem později se všechno změnilo. Po padesátce začala přemýšlet o lidech, kteří prošli jejím životem a zmizeli z něj. Zadávala se do zrcadla, a náhle si nebyla jistá, kdo vlastně je. Vzpomněla si, jak Robert vyslovoval její křestní jméno, a po zádech jí přešel mráz. Stát se znovu Nightingaleovou bylo snadné, k té rodině přece patřila, ale se jménem Frances si nevěděla rady. Frances musí jít, říkala si v duchu, než bude pozdě a nezbyde z ní docela nic – než se nadobro ztratí. Jenže kým by se měla stát?

Pocítila záchvěv rebelantství, tak nečekaný a jasný, až ji to udivilo. Náhle věděla, že může být, kým chce, třeba i někým nespoutaným a divokým... Vždyť ona už si smí vybrat, jak si bude říkat, a rozhodla se. Stane se Frankie!

To je přece jméno pro osobu, jaká se jí zamlouvala. Pro optimistickou, šťastnou a nejspíš i extrovertní ženu. Nebyla si jen jistá, jestli je vhodné právě pro ni. Může si tak vůbec říkat pětapadesátiletá ženská? Netušila. Možná ano, pokud na sobě pár věcí změní. Zatím však byla pořád ta stará Frances a neměla ponětí, jak dlouho potrvá, než se tahle nová Frankie vynoří. Pokud vůbec. Ráda si ten proces představovala, jako by se měla stát krásným motýlem, který se dere z tmavé, tvrdé kukly ke světlu, a pak, až se konečně *osvobodí*, pak teprve skutečně poletí...

Časovač na troubě cinkl a probral ji ze snění. Zatím stíhala, co měla v plánu, bylo však třeba si pospíšit. Jiným by se tahle práce možná jevila jako průměrná, pro ni však znamenala naprosto vše – držela ji při životě.

V pekárně Duggan's pracovala už skoro osmnáct měsíců. Zřídili ji v jedné z těch starých budov v centru městečka, a třebaže to nebyl právě okáزالý dům, Frankie milovala, že se tu žádný nepodobal druhému. Výlohou prodějny, zasazenou pod zdobnými oblouky, bylo možné zahlédnout nerovné

střechy starobylého města s mnoha komíny a balustrádami nebo s kamenými koulemi na tesaných sloupech. A z bytečku nad pekárnou měla pak ještě hezčí výhled – kochala se jím každý den. Tedy spíš každý večer. To se vždy na chvíli zadívala na potemnělé nebe posypané hvězdami a na ztichlé ulice, kde se světlo luceren odráželo v oknech nebo na starém dláždění.

To, co v tu dobu zahlédla, bylo většinou osamění. Ne snad přímo samota, ale třeba osamělá žena, kojící dítě v domě na konci ulice; osamělý muž, který každou noc cosi sepisuje za stolem; matná, vzdálená světla těch, kdo nemohou spát; nebo bezdomovci dole na ulici, kteří se snaží přežít další noc. To byly věci, jakých si většina lidí nevšímala.

Ani ona je nevnímala v době, kdy ještě pracovala ve dne a noci prospala. Pak se však jejím dnem stala noc, a ta jí otevřela oči. Náhle viděla vše jinak, jako by za tmy bylo všechno zřetelnější. Jako by den byl určený spěchu a ruchu, kdy se důležité věci v chaosu snadno ztratí. I lidé se ztrácejí, a za dne jsou dokonce méně viditelní, jako by se schovávali za vším, co musejí udělat nebo vymyslet. Je za dne vůbec možné vidět za všemi starostmi to jiné? V noci se vše prostě vyjeví. Svět ztichne, znehybní a neviditelné věci vyjdou na povrch. Zvláštní, že? Jak bychom mohli líp vidět za tmy? Frankie kdysi věřila, že barvy dne všechno zvýrazní, ale nebylo to tak. Barvy jen přidávaly na zmatku.

Ale i na tom už přestávalo záležet. V noci lidé spali, a i kdyby jim Frankie měla co sdělit, kdo by ji poslouchal? Měla noc prostě ráda. V noci mohla přemýšlet, o čem chtěla, a když se po práci uložila ke spaní, ostatní teprve vstávali. Všechno rámus a zmatek tedy mohla zaspát. Chybělo jí snad jenom slunce, ale víc nic. Když se něčeho na dlouho vzdáte, za čas na to zapomenete. V jejím životě existovalo mnoho dalších věcí, na něž by chtěla podobně zapomenout.

Beth si už nevzpomínala, jaké je nebýt unavená. Ne jenom lehce uondaná, ale do morku kostí vyčerpaná, kdy vás otupující únava zpomaluje na každém kroku. To však byla pouze jedna z věcí, které se po té nehodě v jejím životě změnily.

Blížilo se poledne, takže Jack už nejspíš dojedl snídani, možná se i pokusil umýt nádobí. A určitě kvůli ní zapnul kávovar. Když na posteli nadzvedla

hlavu, opravdu ucítila vůni kávy, která ji vábila jako siréna námořníky a nutila ji přece jen vstát. Odhodila příkrývkou a vsunula bosé nohy do papučí. Musí se rychle rozhybat.

Když vešla do kuchyně, Jack se zdál začtený do novin a nejspíš pořád zápasil s křížovkou. Dělal to ostatně každé ráno, zatímco čekal, až se Beth probudí. Jeho invalidní vozík jí bránil obejmout ho tak, jak by si přála, ale přistoupila k němu zezadu a udělala to, co vždycky – objala ho aspoň kolem krku a položila mu hlavu na rameno. Pak se rty dotkla teplého místa nad límečkem trička, kde ho líbala nejraději.

„Dobré ráno,“ zašeptala a na okamžik nechala hlavu na jeho rameni. Cítila, jak se manžel pousmál, a pak se k ní přitiskl tváří.

„Výborně,“ řekl. „Jdeš právě včas, ten třetí řádek je něco těžkého.“

Beth mu přes rameno nakoukla do novin. *Polní pták s výrazným hlasem*, četla. *7 písmen*. Chvilí zírала na křížovku a pak zavrtěla hlavou. „Nevím, nejdřív si dám kafe.“

Poodstoupila, aby se Jack mohl s vozíkem obrátit a pohybovat se po kuchyni. „Hned to bude,“ zvolal. „Jen možná nebude dost silné, v balíčku už zbylo akorát na dně.“

„Promiň, to je moje chyba,“ řekla Beth, šla za ním a našla ve skřínce, kam nemohl dosáhnout, nový balíček s kávou. Postavila ho vedle kávovaru, aby byl po ruce pro příště. Jack nic neřekl, i když možná chtěl. Jednou si třeba budou moci dovolit upravit kuchyň pro jeho potřeby, ale zatím šlo o hudbu budoucnosti. Už jen úpravy přizemí, aby se tam mohl volněji pohybovat, je stály všechny úspory, a to si ještě museli půjčit. Beth se tedy zatím snažila odhadnout předem, co všechno by Jack mohl potřebovat v době, kdy ona spí nebo je v práci. Šla se posadit ke stolu, aby jí manžel mohl přinést kávu, jak měl v úmyslu. Šlo o drobný rituál, jakých během dne praktikovali mnoho, a měl pro oba mnohem větší význam, než se na první pohled zdálo.

Když Beth dostala hrnek, slastně se nadechla vůně horké kávy a prohodila: „Tak jaký je plán na dnešek? Pořád chceš zajít do knihovny?“

Manžel se lehce zachmuřil. „Možná. Jenom nevím, jestli to stojí za to.“

Beth potřásla hlavou. „Myslím, že stojí. Naposled tam měli samý brak, takže dnes určitě všichni vrátili literární perly a bude z čeho vybírat.“

„A jaké bude počasí v tom tvém ideálním světě?“ ušklíbl se Jack. „Ne, nic mi neříkej, tam jistě zas svítí slunce.“

„Však uvidíte, pane Millnere, že jsem měla pravdu. Navíc jsem si chtěla půjčit něco o slow cooking,“ dodala. Nebyla to sice pravda, ale o to nešlo. „Jen co to dopiju a něco na sebe hodím, můžeme vyrazit. Když zbyde čas, můžeme se cestou zpátky projít parkem.“

Jack se na ni usmál a věnoval jí jeden z těch pohledů, které ji na začátku jejich vztahu braly za srdce. Dnes jí manžel většinou neříkal, jak se cítí – věděla jen, že je jí za všechno vděčný a že ji stále miluje. Vyslovit to už bylo příliš, ale pořád se na ni uměl dívat jako tenkrát, a to Beth stačilo.

Zhluboka se nadechla a napila se kávy. Pak prstem poklepala na křížovku. „Kvíčala,“ prohlásila, „Ten pták s výrazným hlasem...“

„No teda, to je něco,“ zamumlal Jack užasle.

V ložnici se Beth na chvíli posadila na okraj lůžka, aby si utřídila myšlenky. Příliš často v duchu zalétala k tomu, co ji čeká na noční směně, místo aby se soustředila na přítomnost. Už dávno si slíbila, že když musí spát přes den, bude se maximálně soustředit na těch pár hodin, které smí strávit s Jackem, a nenechá se ničím rozptylovat. Ten krátký společný čas musí stát za to, i když to někdy bylo těžké, protože musela neustále plánovat dopředu.

Dnes ráno, když přišla z práce, se už o leccos postarala – pomohla manželovi z postele, umýt se a obléknout, dala mu léky a připravila snídani. Musela ale myslet i na zbytek dne, na noc v práci a na ty dlouhé hodiny, kdy nebude doma.

Za žádnou cenu však nesměla myslet na život, jaký znali předtím. Kdy Jack pracoval jako farmář a celé dny trávil venku. Tehdy ještě snili o budoucnosti a rodině – o třech malých Millnerech, kteří budou – s růžovými tvářičkami a rozčuchanými vlásky – běhat po farmě. To všechno zmizelo ten den, kdy Jack málem přišel o život.

V době, kdy se seznámili, pracoval jako zahradník a měl tu práci rád. Přál si však něco jiného. Sen si začal plnit až mnohem později, kdy koupili pár akrů půdu s polorozpadlou boudou – jen díky dědictví po tchánovi – a Jack mohl začít uskutečňovat svoje plány. Pár let byl opravdu šťastný, jenže pak přišel den, kdy ho chvílka nepozornosti připravila o všechno, co budovali. Beth si to stále pamatovala, jako by devět let bylo jen pár dní, a pochopila, že ještě dlouho potrvá, než tahle vzpomínka začne blednout. Ten den manželovi zachránila život, ale mnohokrát od té chvíle pomyslela i na to, jestli by nebylo lepší, kdyby to neudělala. Tušila, že Jack uvažuje podobně, a tak to nikdy nesměla přiznat. Ani za těch nejhorších dnů.

Když k němu tehdy doběhla, byl přimáčknutý pod těžkým traktorem. Stalo se to za jednoho z krásných jarních dní, kdy jste šťastní, že vůbec žijete. Jeho pohled však říkal něco docela jiného a už v té chvíli bylo jasné, že jejich život se navždycky změní. Věděl, že může zemřít, že se to nejspíš skutečně stane, nemohl však tušit to, co Beth s dlouholetou praxí zdravotní sestry odhadla naprosto přesně. Kdyby totiž věděl, jaký život ho čeká, jistě by prosil, aby ho nechala jít – aby za něj nebojovala a nebránila mu vydechnout naposled. Beth stále dělala představa, že by ho potom mohla poslechnout. Místo toho zachovala klid, jednala věcně a racionálně. Zavolala sanitku, a přestože měla sto chutí to udělat, věděla, že se nesmí pokoušet Jacka zpod těžkého stroje vyprostit. Držela ho tedy za ruku, v duchu se modlila a tiše na něj mluvila, aby zůstal při vědomí. Bylo jí jasné, že tohle je vlastně to nejlehčí. Pokud Jack přežije, skutečná bolest se dostaví později.

Teď už žili docela jiný život. Beth se pokusila vzchopit, odsunout podobné myšlenky dozadu myslí, a natáhla se pro oblečení.

Jedno hezky po druhém, Beth, nařídila si. Jedno po druhém.

Když dorazili do knihovny, byla prázdná a za přepážkou nikdo neseseděl. Beth odložila přečtené knihy na pult a šla za Jackem do oddělení krásné literatury. Přitom se modlila ke knihovnickým bohům, aby tam něco zajímavého našli. Začala prohlížet horní police, kam Jack nedosáhl, a brzy si všimla dobré knihy. Vzala ji do ruky, významně na manžela pohlédla, jako by říkala „no vida!“ a s knihou v ruce pokračovala v pátrání. Už si navykli, že Jack projde tři spodní police a ona dvě horní, což nikdy netrvalo dlouho. Už dávno pochopila, že jiní čtenáři by to v té sekci brzy vzdali a šli zajímavé knihy hledat jinam. Oni bohužel tolik času neměli.

Už za deset minut se vrátili k přepážce, kde teď čekala knihovnice a v počítači měla otevřený Jackův účet.

„Dneska jste trefili jackpot,“ ozvala se zvesela. „Spolu s Anthonym Doerrem nám vrátili i Kate Atkinsonovou. To vás jistě na čas zabaví.“ Sáhla pod pult, kde měla pro Jacka připravené další knihy.

„Vy jste moje hvězda, Libby, díky. Mám bohužel další seznam knížek k zamluvení. Moc se omlouvám.“

Knihovnice přikývla a sledovala, jak se Jack pokouší zdravou rukou sáhnout do kapsy. Nasadila shovívavý úsměv, ovšem Beth tušila, že by mu zoufale chtěla pomoci. Nešlo o netrpělivost, jenom o obyčejnou lidskou reakci. Je prostě těžké sledovat, jak někdo bojuje s tak jednoduchým úkolem.

Jack konečně vylovil papírek, podal ho knihovnici a ta letmo pročetla seznam. „Skvělé. Nechte mi to tady a uvidíme, co se dá dělat. Na některé tituly budete čekat déle, ale jiné asi dostanete brzy.“

Libby něco podobného říkala pokaždé, když jí Jack předal svůj seznam. Beth sice věděla, že polovinu názvů po něm není schopná přečíst, a že jí nejspíš později zavolá, aby si to vyjasnila. Pak budou předstírat, že si nikdo ničeho podivného nevšiml. Tedy až na Beth a taky na Jacka, jehož nebylo snadné oklamat.

Ještě počkali, než jim Libby vydá další knížky, a chystali se odejít, když se Jack zarazil. „Nepodívali jsme se, jestli mají tu kuchařku pro tebe,“ ozval se.

Beth znejistěla. Věděla, že by se po ní měla podívat, ale než Jacka dostane do auta, zaveze k parku a znovu mu pomůže ven, zabere to dost času, a pak jim zbyde na procházku tak půlhodina. Přesto se usmála. „Bude to jen chvílička.“

„Co ještě hledáte?“ zeptala se Libby.

„Knižku o slow cooking, pokud nějakou máte.“

Libby protáhla obličej. „Možná jednu nebo dvě. Mám se po nich podívat, abyste je nemusela hledat?“

„Díky,“ přikývla Beth s úlevou.

„Tak je tu jenom jedna,“ hlásila Libby, když se po chvílce vrátila. „Chcete si ji prohlédnout?“

„Ne, vezmu si ji,“ odpověděla Beth. „Něco užitečného v ní jistě najdu.“

Libby během několika vteřin zapsala knížku na Bethin účet a pak už mohli vyrazit. Beth v rychlosti mrkla na hodinky a pochopila, že odpoledne bude mít honičku. Jestli ale ke svačině připraví něco jednoduchého, zbyde jí víc času na ostatní povinnosti. Na odchodu přátelsky mávla na personál knihovny. „Nashle a díky.“

Problém s knihovnicí byl v tom, že často zapomínali, jak je knihovna tichá a jak daleko se jejich hlasy nesou. A jestli Beth slyšela, co Libby šeptá kolegyni, musel to slyšet i Jack. To Beth rozčilovalo. Ne proto, co Libby řekla – v podstatě šlo jen o projev soucitu – ale že se všechny poznámky týkají pouze jí. *Chudák ženská*, říkali. *Musí to pro ni být těžké*. Možná bylo, ale nikdy je nenapadlo, jak těžké to má její Jack? Ona se přece pořád může spoléhat na ruce i nohy.

Ten den bylo v parku prázdné. V létě se místo hemžilo lidmi, zvláště pejskáři, dětmi, rodinami na pikniku nebo těmi, co se opalovali. Zkraje února

tu však nikdo nebyl, a když vystoupali po pěšině na menší kopec, opřel se do nich ledový vítr. Což ihned vysvětlilo ten nedostatek návštěvníků. Beth vždycky znova zapomněla, jak je na kopečku větrno.

Jako obvykle se držela vedle vozíku, aby Jacka chránila tělem před silnějšími poryvy. Nasadil svižné tempo, a tak měla co dělat, aby elektrickému vozíku stačila, jenže Jack se na rozdíl od ní nemohl zahřát chůzí. Po několika minutách se zastavila.

„Promiň,“ promluvila, „netušila jsem, že je tak chladno.“

Jack se zadíval na pěšinu před sebou. „To nic, chvilku to vydržím. Nebo bys chtěla jít domů? A ještě si pár hodin pospat?“

Kéž by to šlo. „Ne, jsem v pohodě. Jdeme dál.“

Jack přikývl a pak mlčky pokračovali. Právě v takových chvílích Beth často napadlo, jaký by byl jejich život, kdyby k sobě byli naprosto upřímní. Možná by polovinu toho, čím se snažili vyplnit den, vůbec nedělali. Znělo to krutě, ale jejich vztah by nejspíš nepřežil, kdyby si denně neříkali stovky těch bílých lží, jak je Beth pro sebe nazvala. Procházky Jackovi dělaly dobře, tedy spíš čerstvý vzduch, a jí také. Proto se do parku vypravili několikrát týdně. Beth se do toho někdy skutečně nechtěla, ale přesto šla, aby se Jack vůbec dostal z domu. Manžel na to vždycky kývl z podobného důvodu – věděl, jak moc na něm Beth záleží. Kdyby odmítl, bylo by to neslušné vzhledem ke všemu, co pro něj byla ochotná dělat. A tak v té rutině plné polopravd pokračovali.

Jack se náhle zarazil, jako by jí četl myšlenky: „Co bych si bez tebe počal?“ prohodil.

Beth se mu zadívala do očí. „Dej pokoj,“ ozvala se jemně, když v jeho pohledu zahlédla emoce. „Oba víme, že bys to zvládl i tak. A nejspíš by ti ani nechybělo to moje věčné sekýrování.“

„Myslím to vážně, Beth. Tohle bych bez tebe nezvládl. Jenže ty tvrdě pracuješ a...“ Víc říkat nemusel.

I Beth to nahánělo strach. Jack jí každý den říkal, že by měla víc spát a že se o ni bojí. Jenže na to, co všechno musela stihnout, byl den prostě zatraceně krátký. Spala málo a často byla tak vyčerpaná, až se děsila toho, že se jednoho dne zhroutí. Tělo ten nápor nezvládne a všechno se rozpadne. Neměla tušení, co by s nimi bylo dál.

Beth se rychle svezla na kolena vedle vozíku, aniž dbala na to, jak je zem tvrdá a ledová. „Já tě přece miluju, Jacku Millnere,“ zašeptala, protože náhle měla dojem, že mu to neříká dost často.

Jack se natáhl, jak nejdál mohl, zdravou rukou ji chytil v zátylku a přitáhl si ji blíž, aby ji mohl políbit. I on měl pocit, že se jí nevyznává tak často, jak by měl.

„I já tě moc miluju,“ řekl. Pak se narovnal a věnoval jí svůj úsměv. „Ale teď už jdeme domů, ano? Jsem zmrzlej jako preclík.“

Přeložila Soňa Tobiášová